

فهرست

۴۲	دیدگاه ذهن‌گرایانه.....	تقدیم.....
۴۳	روابط میان دیدگاههای روان‌شناسانه و زیست‌شناسانه.....	فهرست پژوهش‌های پیشتاز.....
۴۴	شاخه‌های مهم روان‌شناسی.....	دیدن هر دو جنبه.....
۴۴	روان‌شناسی زیست‌شناسی‌گرا.....	پیشگفتار.....
۴۴	روان‌شناسی شناختی.....	دریاره مؤلفان.....
۴۴	روان‌شناسی نمود.....	معرفی پایگاه اینترنتی.....
۴۴	روان‌شناسی اجتماعی و شخصیت.....	
۴۵	روان‌شناسی بالینی و مشاوره‌ای.....	
۴۵	روان‌شناسی تحصیلی و تربیتی.....	
۴۵	روان‌شناسی سازمانی و مهندسی.....	
۴۶	عصب‌پژوهی شناختی.....	
۴۷	روان‌شناسی فرهنگی.....	
۴۷	فراوراثت‌شناسی رفتاری.....	
۴۸	پژوهش روان‌شناختی چگونه انجام می‌شود؟.....	۱ ماهیت روان‌شناسی .....
۴۸	فرضیه‌آفرینی.....	
۴۸	روش آزمایشی.....	
۵۰	اندازه‌گیری.....	
۵۱	همبستگی.....	
۵۲	آزمونها.....	گستره روان‌شناسی.....
۵۲	همبستگی و علیت.....	صدمه مغزی و بازشناسی چهره.....
۵۳	مشاهده.....	نسبت‌دادن صفات به افراد.....
۵۳	مشاهده مستقیم.....	نسیان خاطرات کودکی.....
۵۴	روش بیمایشی (زمینه‌یابی).....	چاقی.....
۵۴	تاریخچه‌های فردی.....	اثرات خشونت رسانه‌ای بر پرخاشگری کودکان.....
۵۴	مرور منابع.....	خاستگاه‌های تاریخی روان‌شناسی.....
۵۵	اخلاق در پژوهش‌های روان‌شناختی.....	مجادله طبیعت - تربیت.....
۵۵	پژوهش بر انسانها.....	سرچشم‌های روان‌شناسی علمی.....
۵۶	پژوهش بر حیوانات.....	ساختارگرایی و کارکردگرایی.....
۵۸	انسان به طور فطری خودخواه است.....	رفتارگرایی.....
۵۹	انسان ذاتاً خودخواه نیست.....	روان‌شناسی هیئت‌نگر (گشتالت).....
۶۲	مفاهیم کلیدی.....	روانکاوی.....
۶۲		پیشرفت‌های بعدی در روان‌شناسی قرن بیست و یکم.....
۳۰		دیدگاههای موجود در روان‌شناسی معاصر.....
۳۰		دیدگاه زیست‌شناسانه.....
۳۰		دیدگاه رفتاری.....
۳۱		دیدگاه شناختی.....
۳۱		دیدگاه روانکاوی.....

۱

۲

بنیادهای زیستی روان‌شناسی ۶۳

۸۴.....	پژوهش درباره مغز دوپاوه
۸۵.....	تخصص یافتنگی نیمکرهای
۸۷.....	دستگاه عصبی خودکار
۸۷.....	دستگاه غدد درونریز
۹۱.....	تکامل، ژن، و رفتار
۹۱.....	تکامل رفتار
۹۲.....	کروموزوم‌ها و ژنها
۹۳.....	ژنهای غالب و مغلوب
۹۴.....	ژنهای وابسته به جنس
۹۴.....	مطالعات وراثتی رفتار
۹۴.....	نسل‌گیری انتخابی
۹۵.....	مطالعه دوقلوها
۹۶.....	وراثت‌شناسی مولکولی رفتار
۹۶.....	عوامل محیطی مؤثر بر عمل ژن
۹۷.....	موضوعی بودن
۹۸.....	موضوعی نبودن
۱۰۲.....	مفاهیم کلیدی
۱۰۳.....	نمو روانی

۳

۱۰۵.....	طبیعت یا تربیت
۱۰۷.....	مراحل نمو
۱۰۸.....	قابلیتهای نوزاد
۱۰۹.....	بینایی
۱۱۰.....	شناختی
۱۱۱.....	چشایی و بویایی
۱۱۲.....	یادگیری و حافظه
۱۱۴.....	نمود شناختی در کودکی
۱۱۴.....	نظریه مرحله‌ای پیازه
۱۱۵.....	مرحله حسی - حرکتی
۱۱۶.....	مرحله پیش عملیاتی
۱۱۷.....	مراحل عملیاتی
۱۱۸.....	نقد نظریه پیازه

۲

۶۵.....	مطالعه مبانی زیستی روان‌شناسی
۶۷.....	نورونها، واحدهای سازنده دستگاه عصبی
۶۹.....	توانش‌های عمل
۷۱.....	مزگذاری عصبی و انتقال سیناپسی
۷۳.....	عصب - رسانه‌ها
۷۳.....	استیبل کولین
۷۴.....	نوراپی‌نفرین
۷۴.....	دوپامین
۷۴.....	سروتونین
۷۵.....	گلوتامات
۷۵.....	گابا
۷۵.....	سازمان‌بندی مغز
۷۶.....	مغز پسین
۷۶.....	بصل النخاع
۷۶.....	پل مغزی
۷۶.....	تشکیلات مشبك
۷۶.....	مخچه
۷۷.....	مغز میانی
۷۷.....	برجستگی فوقانی و تحتانی
۷۷.....	جسم سیاه
۷۷.....	مغز پیشین
۷۷.....	تalamوس
۷۸.....	هیپوتابلاموس
۷۸.....	غده هیپوفیز
۷۸.....	دستگاه کناری
۷۸.....	قشر مخ
۸۱.....	نقشه‌برداری از مغز
۸۱.....	صدمة مغز و ضایعه‌های انتخابی
۸۱.....	تحریک مغز
۸۱.....	ثبت الکتریکی
۸۲.....	تصویربرداری ساختاری مغز
۸۲.....	تصویربرداری کارکردی مغز
۸۳.....	ناقرينگی در مغز
۸۳.....	زیان

۱۵۷.....	هدف‌زنی و هشدار کاذب.....	جایگزینهای نظریه پیازه.....
۱۵۷.....	حسّاسیت و سوگیری.....	رویکردهای مبتنی بر پردازش اطلاعات.....
۱۶۲.....	بینایی.....	رویکردهای مبتنی بر اکتساب دانش.....
۱۶۲.....	نور و بینایی.....	رویکردهای اجتماعی- فرهنگی.....
۱۶۲.....	دستگاه بینایی.....	نظریه ذهن.....
۱۶۵.....	دیدن نور.....	نمود قضاوت اخلاقی.....
۱۶۵.....	حسّاسیت.....	شخصیت و نمود اجتماعی.....
۱۶۵.....	تطابق با تاریکی.....	مزاج.....
۱۶۶.....	دیدن الگوها.....	رفتار اجتماعی اولیه کودک.....
۱۶۸.....	دیدن رنگ.....	دلبستگی.....
۱۶۸.....	ظاهر رنگی اشیاء.....	سبکهای فرزندپروری.....
۱۷۰.....	آمیزه‌های رنگی.....	نمود بعدی فرد.....
۱۷۰.....	کاربردهای قانون رنگ‌آفرینی با سه رنگ اصلی.....	خودپنداره.....
۱۷۱.....	نظریه‌های رنگ‌بینی.....	عزت نفس.....
۱۷۴.....	حس و ادراک: یک نگاه اجمالی.....	پژوهش پیشناز نوجوانان و اینترنت.....
۱۷۶.....	شنوایی.....	نمود در دوره نوجوانی.....
۱۷۶.....	امواج صوتی.....	نمود زیستی.....
۱۷۷.....	دستگاه شنوایی.....	روابط اجتماعی در نوجوانی.....
۱۷۹.....	شنیدن شدت صوت.....	والدین هیچ تأثیر دیریابی بر شخصیت یا هوش کودکان خود ندارند.....
۱۸۰.....	شنیدن ارتفاع صوت.....	والدین در نمود کودکان‌شان اهمیتی بسزا دارند.....
۱۸۳.....	نظریه‌های مربوط به ادراک ارتفاع صوت.....	مفاهیم کلیدی.....
۱۸۳.....	سایر حواس.....	
۱۸۵.....	بینایی.....	
۱۸۵.....	دستگاه بینایی.....	
۱۸۵.....	حس کردن شدت و کیفیت بو.....	
۱۸۶.....	چشایی.....	
۱۸۶.....	دستگاه چشایی.....	
۱۸۷.....	حس کردن شدت و کیفیت مزهها.....	
۱۸۸.....	فشار و دما.....	
۱۸۸.....	فشار.....	
۱۸۸.....	دما.....	
۱۸۹.....	درد.....	
۱۸۹.....	دستگاه حس درد.....	
۱۸۹.....	سایر عوامل تعیین‌کننده حس درد بجز محرک.....	
۱۹۲.....	مواد افیونی درمان مناسبی برای درد مزمن هستند.....	
۱۹۳.....	چرا مواد افیونی را در درمان درد مزمن، کمتر باید به کار برد؟.....	
۱۲۰.....	جاگزینهای نظریه پیازه.....	
۱۲۰.....	رویکردهای مبتنی بر اکتساب دانش.....	
۱۲۱.....	رویکردهای اجتماعی- فرهنگی.....	
۱۲۳.....	نظریه ذهن.....	
۱۲۵.....	نمود قضاوت اخلاقی.....	
۱۲۸.....	شخصیت و نمود اجتماعی.....	
۱۲۹.....	مزاج.....	
۱۳۰.....	رفتار اجتماعی اولیه کودک.....	
۱۳۲.....	دلبستگی.....	
۱۳۵.....	سبکهای فرزندپروری.....	
۱۳۶.....	نمود بعدی فرد.....	
۱۳۷.....	خودپنداره.....	
۱۳۷.....	عزت نفس.....	
۱۳۹.....	پژوهش پیشناز نوجوانان و اینترنت.....	
۱۴۰.....	نمود در دوره نوجوانی.....	
۱۴۱.....	نمود زیستی.....	
۱۴۱.....	روابط اجتماعی در نوجوانی.....	
۱۴۳.....	والدین هیچ تأثیر دیریابی بر شخصیت یا هوش کودکان خود ندارند.....	
۱۴۴.....	والدین در نمود کودکان‌شان اهمیتی بسزا دارند.....	
۱۴۷.....	مفاهیم کلیدی.....	
۱۴۸.....	فرایندهای حسی.....	
۱۵۱.....	ویژگیهای اسلوبهای حسی.....	
۱۵۱.....	حسّاسیت آستانه.....	
۱۵۱.....	آستانه مطلق؛ تشخیص کمترین شدتها.....	
۱۵۳.....	آستانه تفاوت؛ تشخیص تغییر شدت.....	
۱۵۴.....	حس فوق آستانه‌ای.....	
۱۵۵.....	نظریه تشخیص پیام.....	

۴

ادراک

۵

۲۲۱.....	خصیصه‌یاب‌های قشر مخ.....	۱۹۸.....	مفاهیم کلیدی.....
۲۲۲.....	ارتباط خصایص با هم.....	۱۹۹.....	ادراک.....
۲۲۳.....	مراحل پسین بازشناسی: مدل‌های شبکه‌ای.....	۲۰۲.....	ادراک به چه کار می‌آید؟.....
۲۲۳.....	شبکه‌های ساد.....	۲۰۲.....	پردازش و استفاده از داده‌های حسی ورودی.....
۲۲۴.....	شبکه‌های دارای پس‌خورد.....	۲۰۳.....	پنج کارکرد ادراک.....
۲۲۵.....	بازشناسی اشیای طبیعی و پردازش نزولی.....	۲۰۳.....	توجه.....
۲۲۵.....	خصایص اشیای طبیعی.....	۲۰۴.....	توجه انتخابی.....
۲۲۶.....	اهمیت بافتار.....	۲۰۴.....	حرکات چشم.....
۲۲۹.....	پردازش خاص در محرك مهم اجتماعی: بازشناسی چهره.....	۲۰۵.....	تمرکز بر سلاح.....
۲۳۰.....	اختلال در بازشناسی.....	۲۰۵.....	هدایت توجه بدون حرکات چشم.....
۲۳۲.....	انتزع.....	۲۰۵.....	توجه شناوری.....
۲۳۳.....	نیاز به انتزع.....	۲۰۶.....	توجه، ادراک، و حافظه.....
۲۳۳.....	فواید انتزع: سرعت پردازش و اندازش اجباری.....	۲۰۶.....	مزایا و معایب توجه انتخابی به محرك‌ها.....
۲۳۶.....	ثبات ادراک.....	۲۰۷.....	مکان‌یابی.....
۲۳۶.....	ماهیت ثبات.....	۲۰۸.....	تفکیک اشیاء.....
۲۳۶.....	ثبات رنگ و ثبات روشنی.....	۲۰۸.....	شكل اصلی و پس‌زمینه.....
۲۳۸.....	ثبات شکل.....	۲۰۹.....	پژوهش پیش‌تاز توجه‌برگردانی با استفاده از واقعیت مجازی به کاهش درد شدید کمک می‌کند.....
۲۳۸.....	ثبات اندازه.....	۲۱۱.....	گروه‌بندی اشیاء.....
۲۳۸.....	وابستگی به سرنخ‌های فاصله.....	۲۱۲.....	درک فاصله.....
۲۳۹.....	خطاهای ادراکی.....	۲۱۳.....	سرنخهای دوچشمی.....
۲۴۰.....	ثبات ادراکی و خطاهای ادراکی.....	۲۱۳.....	سرنخهای دید یک‌چشمی.....
۲۴۰.....	خطای ادراکی ماه.....	۲۱۵.....	درک حرکت.....
۲۴۱.....	خطای ادراکی اتفاق ایمز.....	۲۱۵.....	حرکت نمایی.....
۲۴۳.....	تقسیم کار در مغز.....	۲۱۵.....	حرکت واقعی.....
۲۴۳.....	بنیان عصبی توجه.....	۲۱۸.....	بازشناسایی.....
۲۴۳.....	سه دستگاه مغزی در توجه.....	۲۱۸.....	پردازش کل به جزء.....
۲۴۳.....	پردازش عصبی روی اشیای توجه شده.....	۲۱۹.....	مشکل تلفیق: فرایندهای پیش از توجه و هنگام توجه.....
۲۴۴.....	قشر بینایی.....	۲۲۰.....	نظریه ادغام خصیصه‌ها.....
۲۴۶.....	دستگاه ادراک بازشناسی در مقایسه با دستگاه مکان‌یابی.....	۲۲۱.....	مشکلات نظریه ادغام خصیصه‌ها.....
۲۴۷.....	رشد و تحول ادراک.....	۲۲۱.....	تعیین چیستی شیء.....
۲۴۸.....	افتراق دادن توسط نوزادان.....		
۲۴۸.....	روش‌های بررسی و مطالعه در نوزادان.....		
۲۴۹.....	درک شکل.....		
۲۵۰.....	درک عمق یا فاصله.....		
۲۵۱.....	درک ثبات‌های ادراکی.....		
۲۵۱.....	تحريك حساب شده.....		
۲۵۱.....	فقدان محرك.....		

۲۸۱..... الکل و آثار زیانبار آن	مُضِعْفَهَا.....
۲۸۲..... صرف الکل.....	۲۸۲ ..... تحریک محدود.....
۲۸۳..... تفاوت‌های جنسانی و سنی در اختلالات مرتبط با الکل.....	۲۸۲ ..... ادراک فعل.....
۲۸۴..... مواد غیرقانونی.....	۲۵۳ ..... رشد ادراک یک فرایند ذاتی است.....
۲۸۵..... شاهدانه.....	۲۵۴ ..... رشد ادراک فرآیندی وابسته به فعالیت است:.....
۲۸۶..... مواد افیونی.....	۲۵۸ ..... مفاهیم کلیدی.....
۲۸۷..... گیرنده‌های مواد شبه‌افیونی.....	۲۵۹ ..... هشیاری.....
۲۸۸..... محرك‌ها.....	
۲۸۹..... کوکائین.....	۲۶۱ ..... جنبه‌های مختلف هشیاری.....
۲۹۱..... مرگ سلوالی به دنبال مرگ مغزی.....	۲۶۱ ..... هشیاری.....
۲۹۲..... فهم و تعریف آنچه واقعاً مرگ است	۲۶۲ ..... پایش.....
۲۹۴..... مفاهیم کلیدی	۲۶۲ ..... کنترل.....
۲۹۵ ..... یادگیری و شرطی‌سازی	۲۶۲ ..... خاطرات نیمه‌هشیارانه .....
	۲۶۳ ..... ناهشیاری.....
۲۹۷..... دیدگاه‌های مربوط به یادگیری	۲۶۴ ..... خودانگیختگی و تجزیه هشیاری .....
۲۹۹..... شرطی‌سازی کلاسیک.....	۲۶۵ ..... خواب و رویاهایا.....
۲۹۹..... آزمایش‌های پاولف.....	۲۶۶ ..... مراحل خواب.....
۳۰۱..... اكتساب.....	۲۶۶ ..... توالی مراحل خواب .....
۳۰۱..... خاموش‌سازی.....	۲۶۷ ..... مقایسه NREM و REM .....
۳۰۲..... بازیابی خودبه‌خود.....	۲۶۸ ..... نظریه خواب.....
۳۰۲..... تعیین محرك.....	۲۶۹ ..... اختلال‌های خواب و بیداری.....
۳۰۳..... شرطی‌سازی ثانویه (مرتبه دوم).....	۲۷۰ ..... بی‌خوابی.....
۳۰۴..... شرطی‌سازی و ترس.....	۲۷۰ ..... خواب‌زدگی و وقفه تنفسی.....
۳۰۴..... عوامل شناختی.....	۲۷۲ ..... رؤیا.....
۳۰۵..... محدودیت‌های زیستی.....	۲۷۳ ..... نظریه‌هایی درباره دیدن رؤیا .....
۳۰۷..... شرطی‌سازی ابزاری.....	۲۷۴ ..... مراقبه .....
۳۰۸..... آزمایش‌های اسکینر.....	۲۷۶ ..... خوابواره.....
۳۰۹..... اكتساب و خاموش‌سازی	۲۷۷ ..... القای خوابواره.....
۳۰۹..... تقویت در برابر تنبیه.....	۲۷۷ ..... تلقین‌های خوابواره‌ای .....

۶

۳۶۳.....	نظریه اتکینسون-شیفرین	۳۱۰.....	شكل دهی به رفتار
۳۴۳.....	نوع حافظه برای انواع گوناگون اطلاعات	۳۱۱.....	تقویت کننده های شرطی
۳۴۴.....	حافظه حسّی	۳۱۲.....	تعمیم و افتراق
۳۴۵.....	آزمایش های اسپرلینگ	۳۱۲.....	برنامه های مختلف تقویت
۳۴۵.....	آزمایش گزارش نسبی	۳۱۵.....	شرطی سازی بیزار گرانه
۳۴۵.....	تدامن قابل رویت: آزمایش ادغام زمانی	۳۱۶.....	گریز و پرهیز
۳۴۶.....	گزارش نسبی، تدامن قابل رویت، و نظریه های که آنها را تلفیق کند	۳۱۷.....	عوامل شناختی
۳۴۷.....	حافظه فعل	۳۱۹.....	محدودیت های زیستی
۳۴۸.....	رمزنگاری	۳۱۹.....	یادگیری و شناخت
۳۴۸.....	رمزنگاری واجی	۳۲۰.....	یادگیری مشاهده ای
۳۴۸.....	رمزنگاری بصري	۳۲۲.....	عقاید پیشین
۳۵۰.....	مفهوم پردازی های کنونی درباره حافظه فعل	۳۲۴.....	یادگیری و مغز
۳۵۲.....	ذخیره سازی	۳۲۵.....	خوگیری و حساس سازی
۳۵۲.....	قطعیع (قطعه بندی)	۳۲۵.....	شرطی سازی کلاسیک
۳۵۳.....	فراموشی	۳۲۵.....	شرطی سازی پلکزدن
۳۵۳.....	بازیابی	۳۲۶.....	شرطی سازی ترس
۳۵۴.....	حافظه فعل و تفکر	۳۲۷.....	اساس سلوکی یادگیری
۳۵۶.....	انتقال از حافظه فعل به حافظه درازمدت	۳۲۸.....	پیامدهای ساختاری یادگیری
۳۵۷.....	تقسیم بندی کار مغز بین حافظه	۳۳۰.....	یادگیری و انگیزش
۳۵۷.....	فعال و حافظه درازمدت	۳۳۰.....	انگیختگی
۳۵۹.....	حافظه درازمدت	۳۳۱.....	از مشوق ها تا اهداف
۳۵۹.....	رمزنگاری	۳۳۱.....	انگیزه درونی و یادگیری
۳۵۹.....	رمزنگاری معنا	۳۳۱.....	یادگیری اجتماعی را نمی توان بر مبنای یادگیری ارتباطی
۳۶۰.....	افروزن اتصالهای معنادار	۳۳۳.....	توضیح داد
۳۶۰.....	سرخن های بازیابی	۳۳۳.....	یادگیری تعیین کننده رفتار است، نه غریزه: اجتماعی باشد یا
۳۶۱.....	شواهدی برای اشکال های بازیابی	۳۳۴.....	غیر اجتماعی
۳۶۲.....	تدخل	۳۳۸.....	مفاهیم کلیدی
۳۶۲.....	مدل های بازیابی	۳۳۹.....	حافظه
۳۶۳.....	فراموشی: محو اطلاعات از ذخیره حافظه		
۳۶۵.....	تعامل های بین رمزنگاری و بازیابی		
۳۶۵.....	سازماندهی		
۳۶۵.....	بافتار		
۳۶۵.....	عوامل هیجانی دخیل در فراموشی		
۳۶۶.....	تمرین	۳۴۲.....	سه تقسیم بندی اصلی
۳۶۶.....	خطاطرات جرقه ای	۳۴۲.....	سه مرحله حافظه
۳۶۷.....	تدخل اضطراب در بازیابی	۳۴۳.....	سه نوع ذخیره حافظه
۳۶۷.....	اثرات بافتار		

- سه تقسیم بندی اصلی..... ۳۴۲
سه مرحله حافظه..... ۳۴۲
سه نوع ذخیره حافظه..... ۳۴۳

زبان و پیامرسانی.....	۳۹۹
ویژگی‌های زبان.....	۴۰۰
ساختار زبان.....	۴۰۰
آواهای گفتار.....	۴۰۱
واحدهای واژه‌ای.....	۴۰۲
واحدهای جمله‌ای.....	۴۰۳
آثار بافتار بر درک و تولید کلام.....	۴۰۴
بنیان عصبی زبان.....	۴۰۷
نمود زبان.....	۴۰۷
پیشرفت نمادها.....	۴۰۷
واجه‌ها و ترکیب آنها.....	۴۰۷
واژه‌ها و معناهیم.....	۴۰۷
از جمله‌های ساده تا پیچیده.....	۴۰۸
اكتساب زبان.....	۴۰۹
فرایندات یادگیری.....	۴۰۹
عوامل ذاتی.....	۴۱۰
اكتساب زبان دوم.....	۴۱۲
آیا گونه‌های دیگر حیوانات هم می‌توانند زبان انسان را بیاموزند؟.....	۴۱۲
معناهیم و مقوله‌بندی: سنگ بنهای تفکر.....	۴۱۴
کارکردهای معناهیم.....	۴۱۵
نمونه‌های اصلی یا سرنمونه‌ها.....	۴۱۶
جهان شمول بودن تشکیل سرنمونه‌ها.....	۴۱۷
سلسله مراتب معناهیم.....	۴۱۸
فرایندات گوناگون مقوله‌بندی.....	۴۱۹
اكتساب معناهیم.....	۴۲۰
یادگیری سرنمونه‌ها و هسته‌ها.....	۴۲۰
یادگیری از راه تجربه.....	۴۲۰
بنیان عصبی معناهیم و مقوله‌بندی.....	۴۲۱
استدلال و تصمیم‌گیری.....	۴۲۴
استدلال قیاسی.....	۴۲۴
قواعد منطق.....	۴۲۴
تأثیر محظوظ.....	۴۲۵
استدلال استقرایی.....	۴۲۶
قواعد منطق.....	۴۲۶
کشافهای.....	۴۲۷
اثرات چارچوب‌دهی.....	۴۲۹
بنیان عصبی استدلال.....	۴۳۰
واپس زنی.....	۳۶۸
حافظه ناشکار (ضمّنی).....	۳۶۹
حافظه در یادداشتگی (نیسان).....	۳۶۹
مهارت‌ها و آمایش.....	۳۷۰
نسیان خاطرات کودکی.....	۳۷۱
حافظه ضمّنی مفهومی.....	۳۷۲
أنواع نظام‌های حافظة.....	۳۷۳
حافظه ناشکار در افراد طبیعی.....	۳۷۳
حافظه برسازنده.....	۳۷۵
خاطره دوران کودکی پیاڑه.....	۳۷۶
فرایندهای برسازنده در زمان رمزگذاری خاطره.....	۳۷۶
ادراک برسازنده.....	۳۷۷
ایجاد استنباط.....	۳۷۸
بازسازی پسرویدادی خاطره.....	۳۷۸
استنباط‌های درون ذهنی.....	۳۷۸
تلقین‌های بیرونی.....	۳۸۰
حافظه برسازنده و دستگاه قضاء.....	۳۸۱
اطمینان و صحّت.....	۳۸۱
اطلاعات تلقینی و خاطرات کودکان.....	۳۸۳
اعتراف‌های اجباری.....	۳۸۳
خاطره جنیفر تامپسون.....	۳۸۴
خطاهای حافظه و حافظه بهنجار.....	۳۸۵
تقویت حافظه.....	۳۸۶
تقطیع و فراخنای حافظه.....	۳۸۶
تصویرسازی ذهنی و رمزگذاری.....	۳۸۷
شرح و بسطدادن و رمزگذاری.....	۳۸۹
بافتار و بازیابی.....	۳۸۹
سازماندهی.....	۳۹۰
خاطرات بازیابی شده یا کاذب؟.....	۳۹۲
آیا باور به وجود خاطرات واپس‌زده باوری خطرناک است؟.....	۳۹۳
معناهیم کلیدی.....	۳۹۶
۳۹۷ زبان و اندیشه.....	۹

۴۴۰..... خودانگیختگی	۴۳۲..... تفکر در عمل: مشکل‌گشایی یا حل مسئله
۴۴۱..... تفکر ناهشیار برای تصمیمات پیچیده	۴۳۳..... راهبردهای حل مسئله یا مشکل
۴۴۳..... نقش زبان در ذهن	۴۳۴..... بازنمود ذهنی مسئله یا مشکل
۴۴۴..... زبان چگونه به تفکر مربوط می‌شود؟	۴۳۶..... تفکر تصویری
۴۴۸..... مفاهیم کلیدی	۴۳۷..... بنیان عصبی تصوّر
	۴۳۹..... خبره‌ها در مقایسه با مبتدی‌ها

فهرست (جلد دوم)

۵۰۹..... مطالعه دوقلوها	۴۶۱..... تقدیم
۵۱۰..... یاخته‌های چربی	۴۶۳..... تقدیم مترجم
۵۱۱..... وزن کم کردن و نقطه تنظیم	۴۷۹..... فهرست پژوهش‌های پیشتاز
۵۱۱..... پرخوری	۴۸۱..... دیدن هر دو جنبه
۵۱۱..... از بین رفتن محدودیت‌های آگاهانه	۴۸۳..... پیشگفتار
۵۱۲..... برانگیختگی هیجانی	۴۸۶..... درباره مؤلفان
۵۱۲..... رژیم گرفتن و تنظیم وزن	۴۸۷..... معرفی پایگاه اینترنتی
۵۱۲..... محدودیت‌های رژیم گرفتن	۴۸۹..... انگیزش
۵۱۳..... برنامه‌های تنظیم وزن	۱۰
۵۱۴..... بی‌اشتهايی عصبی و جوع	
۵۱۵..... علل اجتماعی - فرهنگی	
۵۱۷..... علل زیست‌شناختی	
۵۱۸..... علل خانوادگی	
۵۱۹..... جنسانیت (جنس‌گونه) و جنسیت (فعالیت جنسی)	
۵۱۹..... نمو اولیه جنسی	۴۹۳..... سائق‌ها و تعادل درونی
۵۲۱..... هورمون‌ها در برابر محیط	۴۹۴..... دمای بدن و تعادل درونی
۵۲۳..... فعالیت جنسی بزرگسالان	۴۹۴..... تشنگی به عنوان فرایندی تعادلی
۵۲۳..... تأثیر هورمون‌ها بر میل و برانگیختگی جنسی	۴۹۶..... انگیزش مشوق‌مدار و پاداش
۵۲۵..... تنظیم عصبی	۴۹۹..... اعتیاد به مواد
۵۲۵..... تجارب اولیه	۵۰۱..... گرسنگی، خوددن، و اختلالات خوددن
۵۲۶..... عوامل فرهنگی	۵۰۳..... تعامل بین تعادل درونی و مشوق‌ها
۵۲۷..... تفاوت‌های جنسی	۵۰۵..... سرنخ‌های تنکردن‌شناختی گرسنگی
۵۲۸..... جهت‌گیری جنسی	۵۰۶..... پیام‌های محیطی
۵۲۸..... فراوانی جهت‌گیری‌های مختلف جنسی	۵۰۷..... تلفیق پیام‌های گرسنگی
۵۲۹..... علل جهت‌گیری جنسی	۵۰۸..... چاقی
۵۳۰..... در دفاع از اختلال در دستگاه پاداشی	۵۰۹..... عوامل و راشی چاقی

۵۸۲

هوش

۱۲

سنجهش توانایی‌های هوشی ۵۸۴
آزمون‌های اولیه هوش ۵۸۴
مقیاس هوشی استنفورد - بینه ۵۸۵
مقیاس‌های هوشی و کسلر ۵۸۷
نظریه‌های معاصر درباره هوش‌های متعدد یا محدود ۵۸۸
نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر ۵۸۹
نظریه هوش و نمود شناختی آندرسن ۵۹۱
نظریه سه‌وجهی استرنبرگ ۵۹۲
وراثت‌شناسی و هوش ۵۹۳
وراثت‌پذیری ۵۹۵
هوش هیجانی ۵۹۸
ناتوانی یادگیری عمومی ۵۹۹
علل ناتوانی یادگیری عمومی ۶۰۰
درمان‌هایی برای ناتوانی یادگیری عمومی ۶۰۳
هوش هیجانی مهم است ۶۰۵
نقدی بر هوش هیجانی ۶۰۶
مفاهیم کلیدی ۶۰۹
۶۱۰ ..... شخصیت
مفهوم‌سازی و سنجهش شخصیت ۶۱۳
چه تعداد صفت؟ ۶۱۳
سیاهه‌های شخصیت ۶۱۴
رویکرد روانکاوانه ۶۱۸
نهاد ۶۱۸
خودساره ۶۱۹

در دفاع از وجود مشکل در دستگاه خدپاداشی ۵۳۱
مفاهیم کلیدی ۵۳۷

۵۳۸

هیجان

۱۱

مؤلفه‌های هیجان ۵۴۱
ارزیابی شناختی و هیجان ۵۴۳
کشف ارزیابی‌ها ۵۴۴
درون‌مايه‌ها و ابعاد ارزیابی‌ها ۵۴۶
ارزیابی‌های آگاهانه یا ناگاهانه ۵۴۸
ارزیابی‌ها در مغز ۵۴۹
تجارب ذهنی و هیجان ۵۵۰
احساس‌ها توجه و یادگیری را تغییر می‌دهند ۵۵۱
احساس‌ها، ارزیابی‌ها و قضاوت‌های ما را تغییر می‌دهند ۵۵۱
گرایش‌های فکری - عملی و هیجان ۵۵۳
تغییرات بدنی و هیجان ۵۵۴
شدت هیجان‌ها ۵۵۶
تمایز هیجان‌ها ۵۵۷
حرکات عضلات چهره و هیجان ۵۶۰
انتقال پیام هیجان‌ها از طریق حرکات عضلات چهره ۵۶۰
فرضیه بازخورد چهره‌ای ۵۶۳
واکنش به هیجان؛ تنظیم هیجان ۵۶۴
هیجان‌ها، جنسانیت، و فرهنگ ۵۶۶
تفاوت‌های جنسانی ۵۶۷
تفاوت‌های فرهنگی ۵۶۹
روان‌شناسی مثبت‌نگر ۵۷۱
هیجان‌های مثبت و عمر دراز ۵۷۲
هیجان‌های مثبت منابع شخصی ما را می‌سازند ۵۷۴
رویکرد برساخت‌گرا به هیجان ۵۷۶
بحثی در دفاع از هیجان‌های مجزا ۵۷۷
مفاهیم کلیدی ۵۸۱

۶۴۸.....	تعامل برانگیزاننده
۶۴۸.....	تعامل پیش کننی
۶۴۹.....	تشابه و عدم تشابه محیط
۶۵۱.....	تأثیر فروید بر روان‌شناسی هنوز هم زنده و حتی سرزنده است.
۶۵۲.....	نهش سنگین فروید سد راه روان‌شناسی است
۶۵۵.....	مفاهیم کلیدی

۱۴ فشار روانی، سلامت، و مدارا.....۶۵۶

۶۶۱.....	وکنش‌های تنکردن‌شناختی به فشار روانی
۶۶۳.....	فشار روانی و سلامت جسمی
۶۶۴.....	بیماری عروقی قلب
۶۶۵.....	A الگوی نوع
۶۶۶.....	دستگاه ایمنی
۶۶۹.....	رفتارهای مرتبط با سلامت
۶۷۱.....	فشار روانی و سلامت روان‌شناختی
۶۷۵.....	ازیبابی، مدارا، و سلامت
۶۷۶.....	ازیبابی
۶۷۶.....	خوش‌بینی / بدینی
۶۷۷.....	سرسختی
۶۷۷.....	یافتن معنا
۶۷۸.....	مدارا
۶۷۹.....	مدارای مشکل‌مدار
۶۷۹.....	مدارای هیجان‌مدار
۶۸۳.....	تدبیر کردن فشار روانی
۶۸۳.....	فنون رفتاری
۶۸۳.....	بازخورد زیستی
۶۸۳.....	آرامش آموزی
۶۸۴.....	ورزش
۶۸۴.....	فنون شناختی
۶۸۵.....	تعديل رفتار نوع A
۶۸۶.....	وکنش‌های مدارای جهان‌شمولی در جوامع مختلف وجود دارد.
۶۸۶.....	در فشار روانی مفرط، هر جمعیت، وکنش تمایزی نشان

۶۱۹.....	فراخود
۶۱۹.....	سازوکارهای دفاعی
۶۱۹.....	بقای انرژی
۶۲۲.....	نمود شخصیت
۶۲۳.....	تعديل‌هایی در نظریه‌های فروید
۶۲۴.....	آزمون‌های برون‌فکنانه
۶۲۵.....	آزمون روشاخ
۶۲۵.....	آزمون اندریافت مضمون
۶۲۶.....	مشکلات آزمون‌های برون‌فکنانه
۶۲۶.....	تصویری روانکاوانه از ماهیت انسان
۶۲۷.....	ارزشیابی رویکرد روانکاوانه
۶۳۰.....	رویکرد رفتارگرایانه
۶۳۰.....	یادگیری اجتماعی و شرطی‌سازی
۶۳۰.....	شرطی‌سازی فعال
۶۳۱.....	شرطی‌سازی کلاسیک
۶۳۱.....	تصویری رفتارگرایانه از ماهیت انسان
۶۳۱.....	ارزشیابی رویکرد رفتارگرایانه
۶۳۲.....	رویکرد شناختی
۶۳۲.....	نظریه یادگیری اجتماعی
۶۳۴.....	نظریه پرساخت شخصی کلی
۶۳۴.....	خود - طرحواره‌ها
۶۳۶.....	تصویر شناختی از ماهیت انسان
۶۳۶.....	ارزشیابی رویکرد شناختی
۶۳۷.....	رویکرد انسان‌گرایانه
۶۳۷.....	کارل راجرز
۶۳۸.....	خود
۶۳۹.....	اندازه‌گیری مقدار همنوایی خود واقعی با خود آرمانی
۶۴۰.....	ابراهام مازلو
۶۴۰.....	تصویر انسان‌گرایانه از ماهیت انسان
۶۴۱.....	ارزشیابی رویکرد انسان‌گرایانه
۶۴۳.....	رویکرد تکاملی
۶۴۵.....	تصویر تکاملی از ماهیت انسان
۶۴۶.....	ارزشیابی رویکرد تکاملی
۶۴۷.....	وراثت‌شناسی شخصیت
۶۴۷.....	تعامل شخصیت با محیط
۶۴۷.....	همبستگی ژنسانه با محیط
۶۴۸.....	تعامل وکنشی

۷۲۱	عالیم رفتاری و کناره‌گیری از واقعیت
۷۲۱	کاهش توانایی کارکرد
۷۲۲	فرهنگ و پیشرفت روان‌گسیختگی
۷۲۳	شناخت روان‌گسیختگی
۷۲۳	دیدگاه زیست‌شناختی
۷۲۴	دیدگاه اجتماعی و روان‌شناختی
۷۲۶	اختلال‌های شخصیت
۷۲۶	اختلال شخصیت ضداجتماعی
۷۲۷	شناخت اختلال شخصیت ضداجتماعی
۷۲۷	عوامل زیست‌شناختی
۷۲۸	عوامل اجتماعی
۷۲۸	عوامل شناختی
۷۲۹	اختلال شخصیت مرزی
۷۳۰	شناخت اختلال شخصیت مرزی
۷۳۱	اختلال طیف درخودماندگی (اوتویسم)
۷۳۱	تشخیص اختلال طیف درخودماندگی
۷۳۴	شناخت اختلال طیف درخودماندگی
۷۳۴	عوامل زیست‌شناختی
۷۳۵	ADHD بیش از حد تشخیص داده می‌شود
۷۳۶	ADHD نه بیش از حد تشخیص داده می‌شود و نه بیش از حد درمان می‌شود
۷۳۹	مفاهیم کلیدی

۱۶ درمان مشکلات سلامت روانی

۷۴۲	پیشینه تاریخی
۷۴۶	فنون روان‌درمانی
۷۴۷	درمان‌های رفتاری
۷۴۷	حساسیت‌زدایی منظم و مواجه‌سازی زنده
۷۴۸	تقویت انتخابی
۷۴۸	الگوسازی
۷۴۹	تمرین رفتار

۶۸۷	می‌دهد
۶۸۹	مفاهیم کلیدی

۱۵ اختلال‌های روان‌شناختی

۶۹۳	تعريف نابهنجاری
۶۹۳	انحراف از هنجارهای فرهنگی
۶۹۳	نامعمول بودن
۶۹۳	رفتار غیرتطابقی
۶۹۴	احساس رنج (دیسترس) شخصی
۶۹۴	طبقه‌بندی مشکلات سلامت روانی
۶۹۶	دیدگاه‌های مرتبط با مشکلات سلامت روانی
۶۹۸	اختلال‌های اضطرابی
۶۹۹	اختلال‌های هول (پانیک)
۷۰۰	شناخت اختلال هول (پانیک) و بازاره‌راسی
۷۰۳	هراس‌ها
۷۰۴	شناخت هراس‌ها
۷۰۶	اختلال وسواسی - اجباری
۷۰۷	شناخت اختلال وسواسی - اجباری
۷۰۹	افسردگی و اختلال‌های دوقطبی
۷۰۹	افسردگی
۷۱۱	اختلال دوقطبی
۷۱۲	شناخت اختلال‌های خلقی
۷۱۲	دیدگاه زیست‌شناختی
۷۱۳	دیدگاه شناختی
۷۱۵	دیدگاه‌های بین فردی
۷۱۶	عوامل روانی - اجتماعی در اختلال دوقطبی
۷۱۸	روان‌گسیختگی (اسکیزوفرنی)
۷۱۹	مشخصه‌های روان‌گسیختگی
۷۱۹	اختلال‌های فکر و توجه
۷۲۰	اختلال‌های ادراک
۷۲۱	اختلال در ابراز هیجان

۷۸۸.....	نظارت.....
۷۸۸.....	حایل‌ها.....
۷۸۹.....	وجود الگوهای سرمشق‌گیری.....
۷۹۰.....	نحوه شکل‌گیری موقعیت.....
۷۹۱.....	تجوییه اعتقادی.....
۷۹۲.....	مسائل اخلاقی.....
۷۹۳.....	اطاعت در زندگی روزمره.....
۷۹۴.....	دروني‌سازی.....
۷۹۵.....	تجوییه خود.....
۷۹۶.....	نظریه ناهمانگی شناختی.....
۷۹۷.....	نظریه ادراک خود.....
۷۹۹.....	تجوییه خود در جوئنتاون.....
۸۰۱.....	گروههای مرجع و همانندسازی.....
۸۰۲.....	از همانندسازی تا درونی‌سازی.....
۸۰۴.....	تعامل‌های گروهی.....
۸۰۴.....	هنچارهای نهادی.....
۸۰۶.....	تصمیم‌گیری گروهی.....
۸۰۶.....	قطبی‌شدن گروه.....
۸۰۸.....	گروه‌اندیشه.....
۸۱۱.....	جنبه‌های مضر سیاست تبعیض مثبت.....
۸۱۲.....	جنبه‌های مفید سیاست تبعیض مثبت.....
۸۱۴.....	جمع‌بندی: دیدگاه‌های به ظاهر تجوییه‌ناپذیر روان‌شناسی اجتماعی.....
۸۱۷.....	مفاهیم کلیدی.....
۸۱۸.....	شناخت اجتماعی.....

۸۲۱.....	شكل‌گیری برداشت.....
۸۲۱.....	افکار قالبی.....
۸۲۲.....	فعال شدن خودکار افکار قالبی.....
۸۲۵.....	افکار قالبی و پردازش اطلاعات.....
۸۲۸.....	افکار قالبی خودمتحقّق‌کننده.....

۷۴۹.....	خودنظم‌بخشی.....
۷۵۰.....	رفتاردرمانی شناختی.....
۷۵۱.....	درمان‌های روان‌بویشی.....
۷۵۳.....	درمان‌های انسان‌گرایانه.....
۷۵۵.....	ازدواج‌درمانی و خانواده‌درمانی.....
۷۵۵.....	درمان‌های زیستی.....
۷۵۶.....	داروهای روان‌گردان.....
۷۵۷.....	درمان با الکتروشوک.....
۷۵۸.....	تلخیق درمان‌های زیستی و روان‌شناختی.....
۷۵۸.....	ارتفاعی سلامت روانی.....
۷۵۹.....	احساسات خود را بپذیرید.....
۷۵۹.....	آسیب‌پذیری‌های خود را بشناسید.....
۷۵۹.....	استعدادها و علاقه خود را گسترش دهید.....
۷۵۹.....	با دیگران ارتباط برقرار کنید.....
۷۵۹.....	موقع کمک‌گرفتن از دیگران را بشناسید.....
۷۶۱.....	الکلی‌های گمنام؛ یک منبع میتنی بر شواهد.....
۷۶۲.....	AA تنها راه ممکن نیست.....
۷۶۴.....	مفاهیم کلیدی.....

۱۷ نفوذ اجتماعی .....

۷۶۵.....	حضور دیگران.....
۷۶۸.....	تسهیل اجتماعی و بازداری اجتماعی.....
۷۷۰.....	فردیت‌باختگی.....
۷۷۲.....	اثر تماشاجی.....
۷۷۳.....	تعريف موقعیت.....
۷۷۴.....	پراکندگی مسئولیت.....
۷۷۶.....	نقش الگوهای کمک‌رسان.....
۷۷۶.....	نقش اطلاعات.....
۷۷۸.....	تبعیض و اطاعت.....
۷۷۸.....	همنوایی با اکثریت.....
۷۸۳.....	نفوذ اقلیت.....
۷۸۵.....	اطاعت از مراجع قدرت.....

عشق و خودگستری.....	۸۳۰.....	فرديتبخشي.....
عشق هوسنگانه و همنشينانه.....	۸۳۰.....	عوامل ماشه‌چکان فريديتبخشي.....
نظريه سه‌وجهی عشق.....	۸۳۱.....	ساختمارهایي که فريديتبخسي را ارتقا می‌بخشند.....
راهبردهای پيوندجوبي و تزويج.....	۸۳۲.....	کنترل افکار قالبي.....
بله، به تفکر خودکار باید اعتماد کرد.....	۸۳۳.....	طبقه‌بندی خود.....
نه، به تفکر خودکار نباید اعتماد کرد.....	۸۳۳.....	اسنادها.....
جمع‌بندی: داستاني از دو سبک شناخت اجتماعي.....	۸۳۴.....	نگاهي مجدد به خطاي بنياردين إسناد.....
مفاهيم کليدي.....	۸۳۶.....	فرهنگ و اسنادها.....
پيوست روش‌های آماري و اندازه‌گيري در آمار ۸۶۳	۸۳۹.....	نگرش.....
آمار توصيفي.....	۸۴۰.....	پيام‌سانی مقاعدکننده.....
توزيع فراوانی.....	۸۴۱.....	مدل امكان شرح و بسط.....
شاخص‌های گرايش به مرکز.....	۸۴۱.....	مسير مرکزي مقاعدسازی.....
شاخص‌های پراکندگي.....	۸۴۲.....	مسير پيرامونی مقاعدسازی.....
استنباط آماري.....	۸۴۲.....	مرکزی يا پيرامونی؟.....
جمعیت‌ها و نمونه‌ها.....	۸۴۳.....	نگرش‌ها و رفتار.....
توزيع بهنچار.....	۸۴۴.....	نگرش‌های پرقدرت و يك‌دست.....
درجه‌بندی داده‌ها.....	۸۴۵.....	نگرش‌هایي که ارتباط اختصاصي با رفتار دارند.....
داده‌های مرتب‌شده.....	۸۴۶.....	نگرش‌های مبتنی بر تجربه مستقيم.....
اعداد معیار.....	۸۴۶.....	آگاهي.....
ميانگين چه قدر معرف است؟.....	۸۴۷.....	جادبه بين فردی.....
معنadar بودن تفاوت.....	۸۴۷.....	دوستي و جاذبه.....
ضريب همبستگي.....	۸۴۸.....	جادبيت جسمی.....
همبستگي حاصل ضرب - گشتاور.....	۸۴۸.....	همجواري.....
تفسير ضريب همبستگي.....	۸۴۹.....	آشناني.....
واژه‌نامه.....	۸۵۰.....	مشابهت.....
منابع.....	۸۵۱.....	انتقال.....
نمایه.....	۸۵۲.....	عشق و تزويج.....
	۸۵۲.....	عشق و ازدواج.....

فهرست پژوهش‌های پیشتاز

پژوهش پیشتاز نیازهای انسانی مرتبط با محیط و برنامه‌ریزی شهری ۵۰۲
پژوهش پیشتاز هیجان‌ها تظاهر ژن را در یاخته‌های اینمی تغییر می‌دهند ۵۵۹
پژوهش پیشتاز رویکردهای قوت‌مدار به مشکلات هوشی ۵۹۳
پژوهش پیشتاز یافتن خود در مغز ۶۴۴
پژوهش پیشتاز استفاده از رسانه‌های نوبن برای ارتقای سلامت افراد ۶۸۱
پژوهش پیشتاز شناخت خودکشی ۷۱۷
پژوهش پیشتاز فرآگاهی برای اختلالات روانی ۷۵۴
پژوهش پیشتاز فروپاشی ترحم ۷۷۷
پژوهش پیشتاز شناخت اجتماعی جسمی شده ۸۳۷

دیدن هر دو جنبه

آیا اختلال کم توجهی/بیش فعالی (ADHD) بیش از حد تشخیص داده می شود؟	۷۳۵	آیا مغز افراد معتاد در دستگاه پاداشی دچار اختلال است یا در دستگاه خود پاداشی؟	۵۳۰
ADHD بیش از حد تشخیص داده می شود.....	۷۳۶	در دفاع از اختلال در دستگاه پاداشی	۵۳۱
ADHD نه بیش از حد تشخیص داده می شود و نه بیش از حد درمان می شود.....	۷۳۶	در دفاع از وجود مشکل در دستگاه خود پاداشی.....	۵۳۲
آیا گروه الکلی های گمنام (AA) مداخله مؤثری برای سوء معصرف الكل است؟	۷۶۱	هوش هیجانی چه قدر اهمیت دارد؟	۶۰۵
الکلی های گمنام: یک منبع مبتتنی بر شواهد.....	۷۶۲	هوش هیجانی مهم است.....	۶۰۶
AA تنها راه ممکن نیست.....	۸۱۱	نقدی بر هوش هیجانی.....	۶۰۷
سیاست تبعیض مثبت، مفید بوده یا مضر؟	۸۱۲	آیا فروید هنوز هم در روان شناسی نفوذ دارد؟	۶۵۱
جنبه های مضر سیاست تبعیض مثبت.....	۸۱۳	تأثیر فروید بر روان شناسی هنوز هم زنده و حتی سرزنشه است.	۶۵۲
جنبه های مفید سیاست تبعیض مثبت.....	۸۱۴	نشش سنگین فروید سد راه روان شناسی است.	۶۵۳
آیا به تفکر خودکار باید اعتماد کرد؟	۸۵۸	واکنش به مدارا با فشار روانی جهان شمول است یا متمایز؟	۶۵۴
بله، به تفکر خودکار باید اعتماد کرد.....	۸۵۹	واکنش های مدارای جهان شمولی در جوامع مختلف وجود دارد.....	۶۵۵
نه، به تفکر خودکار نباید اعتماد کرد.....	۸۶۰	در فشار روانی مفترط، هر جمعیت، واکنش متمایزی نشان می دهد.....	۶۵۶

پیشگفتار

درآمد

در دنیای روان‌شناسی انجام شده است. در ویراست شانزدهم به نویدیخش ترین کارهایی که اخیراً در حوزه روان‌شناسی انجام گرفته است، خواهیم پرداخت. برخی از آنها عبارت است از پیشرفت‌های صورت‌گرفته در زمینه عصب‌پژوهی شناختی و پژوهش بر رابطه مغز و رفتار، کاربردهای خلاقانه پژوهش‌های بنیادی در زمینه حس و ادرک، «موج جدید» پژوهش‌ها در زمینه هیجان، هوش، نظریه‌های روان‌شناسی تکاملی شخصیت، روان‌شناسی مشتبه، و دیدگاه‌های روان‌شناسی اجتماعی درباره فرهنگ. در نتیجه، این ویرایش، نظری جامع و مهیج خواهد داشت بر بهترین مباحث کلاسیک و بهترین مباحث جدید حوزه روان‌شناسی.

مطلوب جدید

تک‌تک فصل‌ها، به مدد انتقادات سازنده متخصصان هر فصل، بدقت بازبینی و اصلاح شده است، زیرا می‌خواستیم مطمئن شویم که هر فصل کاملاً روزآمد شده و گستره‌های از روندهای مهم در روان‌شناسی را از امریکای شمالی، اروپا، و مناطق دیگر، در بر می‌گیرد. برای انتباخ با DSM-5 نیز تغییراتی در مطالب کتاب اعمال شده است.

در مقایسه با ویراست پانزدهم، بیش از ۳۵۰ منبع جدید، شامل جدیدترین پژوهش‌ها و نیز گستره‌های از پژوهش‌های مرتبط با هر فصل، به این ویراست اضافه شده است. آموزش روان‌شناسی مدام در حال تحول است. در نتیجه، تمام تمرکزمان را بر آن گذاشتیم که مطمئن شویم نیازهای دوره‌های مقدماتی روان‌شناسی در مقطع کارشناسی به روزآمدترین شکل پوشش داده شده است.

مقالات مربوط به بخش دین هر دو جنبه، که دیدگاه‌های مخالف درخصوص موضوعات خاصی را مطرح می‌کند، در این ویراست حفظ شده است. مطالب مربوط به این بخش را می‌توانید در انتهای هر فصل مطالعه کنید. اغلب این مقالات را مؤلفان بازنگری و روزآمد کرده‌اند، یا با مباحثات جدیدی جایگزین شده‌اند که نمودار بحث‌های داغی است که در محاذی روان‌شناسی جریان دارد. از همه همکاران عزیزمان، در اقصی نقاط جهان، که ما را در

این شانزدهمین ویراست زمینه روان‌شناسی اتکینسون و هیلگارد است. در مقایسه با ویراست قبلی، که در سال ۲۰۰۹ چاپ و منتشر شد، دست‌خوش تغییرات جالبی گردیده است. نخست اینکه گروه نویسنده‌گانش گسترش یافته و برای نخستین بار نویسنده‌گانی خارج از امریکای شمالی را نیز در بر گرفته است. این امر دیدگاه بین‌المللی تازه‌ای به کتاب بخشیده است. به مؤلفان ثابت این کتاب که عبارت‌اند از سوزان نولن- هُکسمما، باریارا ل. فردیکسون، و جفری ر. لافنوس، یک مؤلف دیگر نیز اضافه شده است. او کریستل لوتس از دانشگاه اوترخت است و کمک کرده است تا رنگ و بوی تازه‌ای - رنگ و بوی اروپایی - به کتاب افزوده شود و به این ترتیب کتابی آماده شود که برای دانشجویان مقطع کارشناسی رشته روان‌شناسی، در هر دو سوی آب - امریکا و اروپا -، حکم یک کتاب درسی مقدماتی را داشته باشد.

رویکرد

برای افراد آشنا با محتوا، سیک، و رویکرد این کتاب که نخست در سال ۱۹۵۳ منتشر شد، ویراست حاضر گامی دیگر در مسیر پریار آن است. کتاب که آوازه‌ای دیرپا در هر دو سوی اقیانوس اطلس دارد، با معرفی مؤلفان اروپایی، حرکت خود به سوی گسترش افق‌های بین‌المللی را شتاب داده است. هدف ما افزایش دسترسی‌پذیری و تناسب این اثر با استادان و دانشجویانی است که در خارج از امریکای شمالی از آن استفاده می‌کنند، بی‌آنکه از جاذبه‌اش برای خوانندگان قیمه‌ای امریکایی‌مان کاسته شود.

همانند ویراست‌های قبلی همچنان به پژوهش‌های کلاسیک برجسته نیز می‌پردازیم. در کنار این پژوهش‌ها به پژوهش‌های پیشناز معاصر نیز اشاره خواهیم کرد. لازم است دانشجویان با آن دسته از پژوهش‌های کلاسیک که پایه و اساس روان‌شناسی هستند، آشنا شوند و قدر آنها را بدانند. به همین دلیل، در این کتاب همچنان آنها را با تأکید بر اثری که بر حوزه روان‌شناسی و زندگی روزمره ما نهاده‌اند، ذکر می‌کنیم. همچنین، به سیل عظیمی از کارهای نوآورانه‌ای اشاره خواهیم کرد که ظرف چند سال اخیر

انتقادی خاتمه می‌یابد. اقدام مذکور این امکان را برای خوانندگان فراهم می‌کند که متن کتاب را به قسمت‌های قابل فهم تقسیم کنند.

قدرتمندانه از منتقدان

ناشر و مؤلفان بر خود لازم می‌دانند از استادانی تشکر کنند که با بازخوردهای عمیق خود به شکل‌گیری هر چه بهتر این ویراست رسانده‌اند: همچنین بر خود لازم می‌دانند از استادانی که با انتقادهای سازنده خود در شکل‌گیری ویراستهای قبلی این اثر نقش بسزایی داشته‌اند، تشکر و قدردانی کنند:

دیدگاه‌های پژوهش-محور خود شریک کرند، سپاسگزاریم. مقالات مربوط به بخش پژوهش پیش‌تاز نیز دستخوش تغییراتی شده است تا دربرگیرنده موضوعات جدید شود. برخی از این موضوعات عبارت است از نحوه تغییر ابراز ژن بر اثر عادت‌های هیجانی، و شناخت اجتماعی بدنی شده. افزون بر این، مقالات سابق این بخش روزآمد شده است تا چگونگی تحول حوزه‌های مختلف پژوهشی را در سال‌های اخیر منعکس کند. سایر خصیصه‌های دانشجویی‌سند آموزشی که در ویراست قبلی وجود داشت، در این ویراست نیز وجود دارد و برای متناسب شدن با محتوای جدید آن، روزآمد شده است. تک‌تک زیربخش‌های هر فصل با هدف یادگیری آغاز شده و با چکیله‌گفتار و پرسش‌هایی برای تفکر

Mohammad	Adnan Alghorani	Associate Professor of Psychology, United Arab Emirates University, UAE
Kimmo	Alho	Professor of Psychology, University of Helsinki, Finland
Reem	AL-Sabah	Assistant Professor, Psychology, Kuwait University, Kuwait
Y. Gavriel	Ansara	Academic Tutor, Department of Psychology, University of Surrey, UK
Josephine	Arasa	Assistant Professor of Psychology, United States International University, Kenya
Dr Chris	Barnes	Lecturer in Psychology, University of Derby, UK
Avi	Besser	Professor of Psychology, Sapir Academic College, Israel
Sinead	Bracken	Psychology Lecturer, Athlone Institute of Technology, UK
Chris	Chandler	Principal Psychology Lecturer, London Metropolitan University, UK
Maurizio	Codispoti	Associate Professor, Psychology, University of Bologna, Italy
Ihsan	Dag	Professor, Psychology, Hacettepe University, Turkey
Gareth	Davies	Lecturer, Psychology, University of the Highlands and Islands, UK
Boele	de raad	Emeritus Professor of Psychology, University of Groningen, The Netherlands
Susanne	Ehrlich	Senior Lecturer, Psychology, London Metropolitan University, UK
Ian	Fairholm	Teaching Fellow & Deputy Director of Undergraduate Studies in Psychology, University of Bath, UK
Alexandra	Freund	Professor of Psychology, Dept. of Psychology, University of Zurich, Switzerland
Kerry	Greer	Psychology Lecturer, Mary Immaculate College, Ireland, UK
Aldis	Gudmundsdottir	Psychology Lecturer, Hamrahlid College, Iceland
Ran	Hassin	Professor of Psychology, The Hebrew University, Israel
Kenneth	Holmqvist	Professor of Psychology, Lund University, Sweden
Merima	Homarac	Psychology Lecturer, United World College, Mostar
Odilo	Huber	Psychology Lecturer, University of Fribourg, Switzerland
Dr. Daniel	Kahn	Psychology Lecturer, Bar Ilan University, Israel
Peter	Karlsson	Psychology Lecturer, Halmstad University, Sweden
Shaul	Kimhi	Professor of Psychology, Tel Hai College, Israel
Jurek	Kirakowski	Senior Lecturer in Psychology, University College Cork, UK
Svein	Larsen	Professor of Psychology, University of Bergen, Norway
Lilac	Lev Ari	Psychology Lecturer, Ruppin Academic Center, Israel
Elaine	Luti	Adjunct Professor of Psychology, John Cabot University, Italy
Dr Anne	Manyande	Programme Leader for Psychology, University of West London, UK
Jennifer	Meehan	Psychology Lecturer, Liverpool John Moores University, UK
Maggie	Moremi	Psychology Lecturer, University of Limpopo, South Africa

Julita	Naviaitiene	Psychology Lecturer, Vilnius Pedagogical University, Lithuania
Dr Lisa	Oakley	Psychology Lecturer, Manchester Metropolitan University, UK
Brigid	O'Hea	Psychology Lecturer, Tralee Institute of Technology, Ireland, UK
Gert-Jan	Pepping	Psychology Lecturer, University of Groningen, The Netherlands
Oliver	Robinson	Senior Lecturer in Psychology, University of Greenwich, UK
Dr R	Sanders	Senior Lecturer in Psychology, York St John University, UK
Brian	Schiff	Associate Professor of Psychology, The American University of Paris, France
Mark	Sergeant	Senior Lecturer in Psychology, Nottingham Trent University, UK
Roma	Simulioniene	Associate Professor of Psychology, Klaipeda University, Lithuania
Benjamin	Spicher	Lecturer in Psychology, Zentrum für Testentwicklung, Switzerland
Lievens	Stefaan	Professor of Psychology, University Ghent, Belgium
John	Stins	VU University, Amsterdam, The Netherlands
Sabrina	Tahboub-Schulte	Assistant Professor of Psychology, American University of Sharjah, UAE
Ros	Thomas	Head of Psychology and Counseling Dept, Webster University, Geneva, Switzerland
Mladenka	Tkalcic	Professor of Psychology, University of Rijeka, Croatia
Joseph	Tzelgov	Professor of Psychology, Ben Gurion University, Israel
Catherine	Ward	Senior Lecturer in Psychology, University of Capetown, South Africa
Wim	Waterink	Associate Professor of Psychology, Open University of the Netherlands
Klaas	Wijma	Professor of Psychology, Linköping University, Sweden
Ilene	Winckler	Professor of Psychology, Touro College Berlin, Germany

قدرتانی مؤلفان

مرحوم سوزان نولن- هُکسما. من از کمک‌های بسیار ارزشمند فرانک کیل و ادوارد واتکینز بی‌نهایت تشکر می‌کنم.

باریارا فدریکسون.

از دانشجوی دوره دکتری ام الیز رایس برای کمک در آماده نمودن مطالب روزآمد این ویراست، و سی.

داریل کمرون که بخش پژوهش‌های پیش‌تاز فصل ۱۷ را نوشته است مشکرم. از مدرسان بازنشسته

نیل لوتسکی، لورا کارستنسن، و رابرت لوینسون، کمال تشکر را دارم. همچنین، از اعضای هیئت

علمی داشکده روان‌شناسی دانشگاه استنفورد و مؤسسه ملی سلامت روان که دوره پسادکتری ام

در پژوهش بر هیجان‌ها را بین سال‌های ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۲ در آنجا گذراندم، به سبب نقش فراموش

نشدنی شان در پیشرفت‌هایم بی‌نهایت سپاسگزارم.

جفری آر. لاقتوس.

از جولی آن سگوین و سارا ویلر به‌خاطر سهم عمده‌ای که در بازنویسی فصل فرایندهای حسی (فصل

۴، فصل ادراک (فصل ۵)، و فصل حافظه (فصل ۸) داشته‌اند مشکرم.

کریستل لوتس.

من از دانشجویانم در دانشگاه اوترخت به سبب لذت‌بخش کردن فرایند تدریس بی‌نهایت سپاسگزارم.

همچنین، از ویلم آلبرت واگنار، نیکو فریدا، سول اشتربنبرگ، جک نچمیاس، پل روزن، جفری

گلداشتاین، لونیا یاکوبوفسکا، جاسلین بلنتاین، جولی گراس لوئیس، جسی اشندرک، و جولیا فیشر، به

سبب درس‌ها، همکاری‌ها، و دوستی‌های الهام‌بخششان کمال تشکر را دارم.

درباره مؤلفان

انجمن روان‌شناسی اجتماعی آزمایشی.

دکتر جفری آر. لافتوس. کارشناسی خود را از دانشگاه براون و دکتری خود را از دانشگاه استنفورد گرفته است. از سال ۱۹۷۳، استاد دانشگاه واشینگتن در سیاتل بوده است. همچنین در مؤسسه فناوری ماساچوست استاد مدعو است. در مجلات حافظه و شناخت و روان‌شناسی شناختی، سردبیر، و در چند مجله علمی دیگر، عضو هیئت تحریریه است. چندین کتاب، فصلهایی از برخی کتاب‌ها، و مقالات عدیدهای را تألیف کرده است.

دکتر لافتوس در زمینه ادراک و حافظه انسان، همچنین ریاضیات، آمار، روش‌شناسی علمی، طراحی شهری، و بازی‌های پیوپیوی به پژوهش می‌پردازد. همچنین، به عنوان کارشناس در تقریباً ۲۵۰ دادگاه که به جرایم مدنی و جنایی اختصاص داشته، حضور یافته است.

دکتر کریستل لوتس. استاد روان‌شناسی در دانشگاه اوترخت هلند است. کارشناسی ارشد خود را در فیزیک، از دانشگاه اوترخت و دکتری خود را در روان‌شناسی شناختی آزمایشی از دانشگاه پنسیلوانیا گرفته است. در دانشگاه پنسیلوانیا درس‌های روان‌شناسی شناختی و ادراک را ارائه داده است. در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه اوترخت کار می‌کند. در این دانشکده دوره‌های روان‌شناسی آزمایشی و روان‌شناسی انگیزش انسان را را ماندگاری کرده است. در حال حاضر، در زمینه یادگیری و انگیزش، و نیز، نمو عقلی دانشجویان به پژوهش می‌پردازد.

همکاران بسیاری در ویراست جدید اثر حاضر همکاری ارزشمندی در ویرایش مطالب فصل‌ها و پژوهش‌های پیش‌تاز و همچنین دین دو جنبه داشتند.

دکتر سوزان نولن- هکسما که در ژانویه ۲۰۱۳ به طور ناگهانی درگذشت، استاد روان‌شناسی در دانشگاه بیل بود. او کارشناسی خود را در روان‌شناسی، از دانشگاه پنسیلوانیا گرفت. در زمینه علل بیشتر بودن ابتلا به افسردگی در زنان، در مقایسه با مردان، و آثار نشخوار فکری در افسردگی به پژوهش پرداخته است. علاوه بر مقالات پژوهشی، ۱۲ کتاب، اعمّ از دانشگاهی، درسنامه، و کتاب‌هایی برای عامه مردم از او منتشر شده است. او سه جایزه مهم در زمینه تدریس و جواز متعددی هم به خاطر پژوهش‌هایش دریافت کرده است. برخی از آنها عبارت است از جایزه نخستین کار دیوید شکوف از انجمن روان‌شناسی امریکا (APA)، جایزه رهبری از کمیته زنان انجمن روان‌شناسی امریکا، و جایزه پژوهشگر برتر از مؤسسه ملی سلامت روان.

دکتر باربارا ال. فردریکسون. استاد ممتاز دانشگاه کارولینای شمالی، واقع در چپل هیل است. در این دانشگاه در دانشکده روان‌شناسی و دانشکده بازرگانی کنان - فلاگلر عضویت دارد. کارشناسی خود را در روان‌شناسی از کالج کارلتون و دکتری خود را در همین رشته از دانشگاه استنفورد گرفته است. در زمینه هیجان‌ها، خاصه هیجان‌های مثبت و ارتباطشان با سلامت و آسایش به پژوهش می‌پردازد. با چاپ یافته‌های پژوهشی خود در مجلات علمی، آنها را در اختیار پژوهشگران و دانشجویان روان‌شناسی گذاشته است. یافته‌های مذکور را، همچنین، با طبع کتابهایی تحت عنوان مثبت‌بودن (۲۰۰۹) و عشق، نسخه ۲/۰ (۲۰۱۳) در اختیار عامه مردم قرار داده است. در خصوص پژوهش‌ها و آموزش‌هایش تاکنون چندین و چند جایزه و تقديرنامه گرفته است. برخی از آنها عبارت است از جایزه تمپلتون در روان‌شناسی مشیت‌گرا از انجمن روان‌شناسی امریکا و جایزه مسیر شغلی از

معرفی پایگاه اینترنتی

سایر منابع

منابع دیگری که برای استادان، موجود می‌باشد، از این قرار است:

لوح فشرده خودآموز PSYK.TREK 3,0

برای دانشجویان. این لوح فشرده به کتاب حاضر پیوست شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر با نماینده فروش این محصول در محل زندگی تان تماس حاصل نمایید.

لوح فشرده ExamView

این لوح فشرده حاوی بانک سؤالاتی است که استادان می‌توانند در فرایند سنجش از آن استفاده کنند. برای کسب اطلاعات بیشتر با نماینده فروش این محصول در محل زندگی تان تماس حاصل نمایید.

کتاب الکترونیکی

نسخه الکترونیکی کتاب حاضر را می‌توانید به صورت اینترنتی خریداری کنید. از این طریق، هم می‌توانید کل کتاب را تهیه کنید، هم فصل‌هایی از آن را. برای کسب اطلاعات بیشتر به پایگاه‌های اینترنتی زیر مراجعه کنید:

برای کاربران امریکایی www.ichapters.com

برای کاربران اروپایی www.ichapters.co.uk

برای دریافت منابع زیر به آدرس اینترنتی

www.atkinsonhilgard.com

مراجعه کنید.

منابع تکمیلی برای استادان

◀ کتابچه راهنمای استادان شامل گستره‌ای از ماده‌های آموزشی تکمیلی برای تک‌تک فصل‌های این کتاب.

◀ اسلامیدهایی برای به کارگیری در فرایند آموزش، تکمیل کردن محتوا، و پرداختن به موضوعات هر فصل. اسلامیدهایی که شامل تصاویر و جداول می‌شود نیز در این پایگاه موجود است.

منابع تکمیلی برای دانشجویان

◀ آزمون‌های اینترنتی جهت بررسی میزان درک دانشجویان از مفاهیم اساسی هر فصل.

◀ واژه‌نامه اینترنتی جهت توضیح اصطلاحات مهم

◀ تمرین‌های اینترنتی

۱۰ انگیزش

اهداف یادگیری

پس از مطالعه این

فصل باید بتوانید:

در ک کنید که سائقها و تعادل درونی (هومئوستاز) چگونه بر انگیزش تأثیر می‌گذارند.

درباره انگیزش مشوق‌مدار در زمینه اعتماد به مواد بحث کنید.

علل مختلف گرسنگی، غذا خوردن، و اختلالات خوردن را بیان کنید.

نحوه شکل‌گیری جنسانیت و جنسیت (فعالیت جنسی) را بیان کنید.

انگیزش را تعریف کنید.

نظریه‌های مبتنی بر سائق و مبتنی بر مشوق در مورد انگیزش را با یکدیگر مقایسه کنید.

پایه‌های زیستی «دوست داشتن» را در مقابل «خواستن» شناسایی کنید.

مثالی از دگر حسی ارائه دهید.

مسیرهای چندگانه تأثیرگذاری زن‌ها بر چاقی را توصیف نمایید.

نظریه شی‌انگاری را توصیف کنید و شرح دهید که این نظریه چگونه اختلالات

خوردن را توضیح می‌دهد.

درک‌های مختلف از علل جهت‌گیری جنسی را مورد بحث قرار دهید.

فهرست مطالب

سائق‌ها و تعادل درونی

دمای بدن و تعادل درونی

تشنگی به عنوان فرآيندي

تعادلي

پاداش و انگيزش مبتنی

بر مشوق

اعتياد به مواد

پژوهش پيشتاز: نيازهای

انسانی در زمينه محبيط

و برنامه‌ريزي شهری

گرسنگی، خوردن، و

اختلالات خوردن

تعامل بين تعادل درونی

و مشوق‌ها

سرنخ‌های تنكردشناختي

گرسنگی

تل菲ق پيام‌های گرسنگی

چاقی

بی‌اشتهايی عصبي و جوع

جنسانيت و جنسیت

(فعاليت جنسی)

نمود جنسی در سال‌های

آغازین

هورمون‌ها در برابر محبيط

فعالیت جنسی

بزرگسالان

جهت‌گيری جنسی

ديدين هر دو جنه:

آيا مغز افراد معتاد در

دستگاه‌های پاداشی

دچار اختلال است یا

در دستگاه‌های خد

پاداشی؟

در حال رانندگی در بزرگراه هستید و تلاش می‌کنید سر وقت به مصاحبه شغلی مهمی برسید.

امروز صبح دیر راه افتاده‌اید و بنابراین فرصت خوردن صححانه را هم نداشته‌اید؛ حال سخت گرسنگی‌اید. گویی روی همه تابلوهای آگهی در بزرگراه، تبلیغ غذا به چشمان می‌خورد، تخم مرغ، ساندویچ و آب‌میوه خنک و شیرین. شکمان به قاروچور می‌افتد و سعی می‌کنید اعتنایی نکنید، ولی مگر می‌شودا هر کیلومتر که جلوتر می‌روید، گرسنگتر می‌شوید. نزدیک بوده به خاطر چشم دوختن به آگهی پیتا به پشت ماشین جلویی بکوبید. خلاصه این که یک حالت انگیزشی که گرسنگی نام دارد، تابوتawan شما را گرفته است.

انگیزش^۱ حالتی است که به رفتار فرد نیرو و نیز جهت می‌دهد. تجربه ذهنی انگیزش به صورت تمایلی آگاهانه است: میل به غذا، میل به نوشیدنی، یا رابطه جنسی. بیشتر ما می‌توانیم به اختیار خود این امیال را به عمل در بیاوریم یا در نیاوریم. می‌توانیم خود را به چشم‌پوشی از تمایلات خود یا حتی انجام کاری نامطلوب وادراریم. حتی شاید بتوانیم درباره تمایلی که به عمل درآوردنش را کار درستی نمی‌دانیم، تعمداً فکر هم نکنیم. اما مهار مستقیم انگیزش‌ها بسیار دشوار و حتی غیرممکن است. به نظر می‌رسد انگیزش‌ها مستقل از خواست و اراده ما وجود دارند. وقتی کسی گرسنگه است، به سختی می‌تواند غذا را نخواهد. وقتی کسی گرمش شده و تشنگ است، بناچار می‌خواهد خنک شود یا نوشایه سردی بنوشد. به نظر می‌رسد گرسنگی‌ها آگاهانه، بیشتر نتیجه حالات انگیزشی ما باشد تا علت آنها. پس اگر گزینش عمدی و حساب شده ما انگیزش ما را تنظیم نمی‌کند، چه چیزی آن را تنظیم می‌کند؟

دامنه علل انگیزش از وقایع تنکردن‌شناختی (فیزیولوژیک) در مغز و بدن تا فرهنگ و تعامل‌های اجتماعی ما با افراد پیرامون خود فرق می‌کند. در این فصل به بحث درباره تنظیم انگیزش‌های اصلی نظیر تشنگی، گرسنگی، و میل جنسی می‌پردازیم. این انگیزش‌ها عمدتاً از میراث زیستی ما سرچشمه می‌گیرند و از اصول عامی تبعیت می‌کنند که به نحوه عمل انگیزش و پاداش در جهت دادن به رفتار مربوط می‌شوند.

در مورد انگیزش‌های اصلی نظیر گرسنگی، تشنگی، و میل جنسی، روان‌شناسان از قدیم میان دو نوع نظریه انگیزشی تمايز قائل شده‌اند. تفاوت این دو نوع نظریه به منشا انگیزش، علل آن، و نحوه تنظیم رفتار بر اثر انگیزش برمی‌گردد. یکی از این دو نوع، نظریه‌های سائق^۲ هستند که بر نقش عوامل درونی در انگیزش تأکید می‌کنند.

برخی سائق‌های درونی از قبیل سائق‌های گرسنگی یا تشنگی منعکس‌کننده نیازهای تنکردن‌شناختی پایه‌اند. در مورد انگیزش‌هایی مثل میل جنسی یا پرخاشگری به نظر می‌رسد که عوامل سائقی ارتباط کمتری با نیازهای تنکردن‌شناختی مطلق داشته باشند. با این حال آیا می‌شود گفت که نیاز افراد به پرخاش با دیگران مثل نیاز به خوردن یا نوشیدن است؟ البته گفته شده است که پرخاشگری و انگیزش جنسی نیز جنبه‌های سائقی دارند، هم بدین معنا که عوامل درونی نظیر حالات هورمونی، اغلب در ایجاد آنها اهمیت دارند و هم به این معنا که ممکن است این

1- motivation

2- drive theories

انگیزش‌ها در اصل برای رفع نیازهای پایه و اولیه اجدادی مان پیدا شده باشند.

از سوی دیگر نظریه‌های نوع دومی که درباره انگیزش مطرح شده نظریه‌های مشوق‌مدار^۱ است که در آنها بر نقش انگیزشی وقایع یا عینیت‌های خارجی مورد علاقه^۲ تأکید می‌شود. غذاء، نوشابه، همسر، افراد یا اشیاء مورد حمله، ارتباط با دیگران، برخورداری از ارزش و احترام نزد دیگران، پول و پاداش‌های ناشی از موفقیت، همگی مشوق محسوب می‌شوند. مشوق عبارت از عینیتی است که انگیزش ما به آن معطوف است. البته انگیزش‌های ما تأثیر خود را در خلاً اعمال نمی‌کنند: وقتی خواسته‌ای داریم، به نظر می‌رسد همواره این خواسته برای **چیزی** است و ماهیت این چیز است که ما را به سمت خاصی سوق می‌دهد. این هدف ممکن است غذایی خوشمزه، لیوانی آب برای نوشیدن، فردی برای تعامل، یک دفع مهاجم، یا تملک بر مالی مورد مناقشه باشد. بسیاری از مشوق‌ها، نقش پاداش را هم ایفا می‌کنند. آنها موجب لذت در فرد می‌شوند و رفتاری را تقویت می‌کنند که فرد را به آنها نائل می‌کند.

برخی از مشوق‌ها تقویت‌کننده اولیه‌اند^۳ یعنی خودبه‌خود و بدون یادگیری قبلی نقش پاداش را ایفا می‌کنند. مثلاً غذای شیرین یا لذت جنسی، اولین بار هم که چشیده شود، لذت‌بخش است. مشوق‌های دیگر تقویت‌کننده ثانویه‌اند^۴ یعنی این نقش را لاقل تا حدودی از طریق یادگیری، یعنی یادگیری ارتباطشان با وقایع دیگر، پیدا کرده‌اند. مثلاً پول یا نمره خوب، مشوق مؤثری است و این کارکرد برای آنها بر اساس تجارب فرهنگی ما در مورد آنها و در مورد چیزی که این دو نماینده آن هستند، پیدا شده است. در حیوانات، وقتی محرك شرطی با غذا همزنمان می‌شود، نقش پاداشی مؤثری را ایفا می‌کند. در هر دو مورد، یادگیری است که نقش اساسی را در تشکیل تقویت‌کننده‌های ثانویه ایفا می‌کند. یادگیری در تنظیم اثربخشی برخی تقویت‌کننده‌های اولیه هم ممکن است نقش داشته باشد که البته از اهمیت کمتری برخوردار است. مثلاً گرسنگی از بدو تولد با، وجود دارد، ولی اینکه چه غذایی را دوست داریم، دیگر از بدو تولد با ما نیست. در نظریه‌های انگیزشی مشوق‌مدار، بر ارتباط یادگیری و تجربه با مهار و تنظیم انگیزش هم تأکید ویژه‌ای شده است.

دو نوع نظریه مشوق‌مدار و سائق‌مدار، دو چشم‌انداز متفاوت را در مورد تنظیم انگیزه‌ها بر ما می‌گشایند و تفاوت میان این دو چشم‌انداز نظری، عمده‌تاً در دیدگاهی است که برگزیده‌اند، نه در موضوع آنها. در واقع هیچ تعارضی میان این دو در کار نیست. امروزه بسیاری بر این عقیده‌اند که تقریباً در مورد هر انگیزشی هر دو فرایند نامبرده وجود دارد (توتتر^۵، ۲۰۱۱). ولی برای سهولت بررسی نخست باید به یکی از این دو نوع تنظیم توجه کرد و پیش از پرداختن به دیگری، آن را کاملاً شناخت. به همین علت ما نیز در بحث خود نخست فرایندهای مربوط به سائق را بررسی می‌کیم و سپس فرایندهای مربوط به مشوق را. در سومین بخش، ما به جمع کردن دو دیدگاه در بحث خوردن و اختلالات خوردن می‌پردازیم، زیرا در زندگی واقعی هر دو دسته عوامل مربوط به سائق و مشوق در تولید انگیزش با هم کار می‌کنند و اغلب با هم تعامل دارند (شکل ۱۰-۱). دوباره همان مثال

1- incentive theories

۲- عینیت (object) اعم از شيء یا فرد است. در روانکاوی معنای دوم آن بیشتر مطرح است - م.
3- primary reinforce

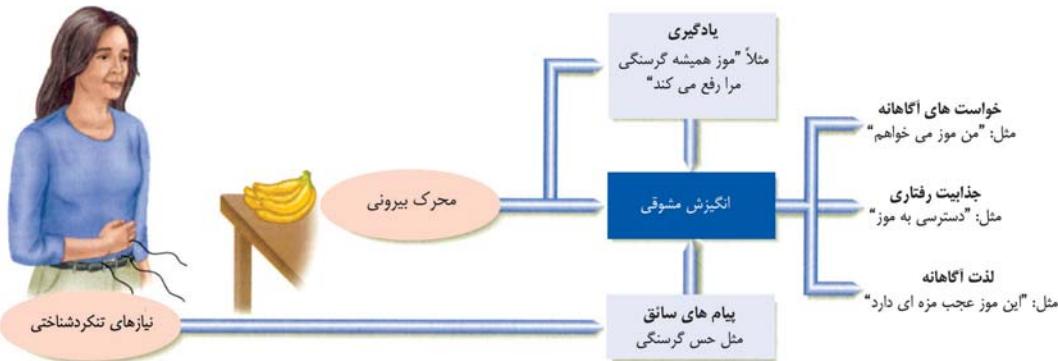
4- secondary reinforcer

5- Toates

علل انگیزش، طیف وسیعی دارد، از رویدادهای تنکردهشتاختی (فینیپراویک) مثل تشنگی تا افتخارات اجتماعی و عوامل فرهنگی مثل میل به پیشی جستن از دیگران.

ارائه شده در ابتدای فصل حاضر را در نظر آورید. یک عامل مربوط به سائق (گرسنگی شما) اثر انگیزشی مشوق‌ها (آگهی تبلیغاتی غذاها) را افزایش داد. در واقع بیشتر افراد وقتی گرسنه‌اند، غذا را خوشمزه‌تر می‌بینند و وقتی سیر هستند لذت کمتری از خوردن غذا می‌برند (کاباناک، ۲۰۱۰). آیا اتفاق افتاده است که نهار نخوردید تا شب که میهمان هستید، از شام لذت بیشتری ببرید؟ یا تا به حال به علت عصرانه‌ای که خورده‌اید، خود را سرزنش نکرده‌اید که «شامtan را خراب خواهد کرد؟ از طرف دیگر، مشوق‌ها نیز ممکن است سائق‌ها را بیدار کنند. آیا پیش آمده است که از کنار نانوایی یا غذاخوری رد شده باشید و از رسیدن بوی غذا یا نان گرم به مشامtan ناگهان متوجه شده باشید که چه قدر گرسنه‌اید؟ با این حال، توجه صرف به عوامل مشوق و سائق، داستان انگیزش را ناتمام می‌گذارد. عوامل اجتماعی و فرهنگی نیز نقش دارند. ما آنها را در بحثمان درباره خوردن و اختلالات خوردن معرفی می‌کنیم و از آنها در بخش‌های چهارم و پایانی درباره فعالیت جنسی به عنوان انگیزه‌ای اجتماعی که بسیار پیچیده‌تر از تشنگی یا گرسنگی است، یاد می‌کنیم.

شکل ۱۰-۱. الگویی در مورد انگیزه‌های اساسی. محرك بیرونی مثل منظره غذا با خاطره ارزش پاداش قبلی آن مقایسه می‌شود. در همین حال با تأثیر پیام‌های تنکردن‌شناختی گرسنگی و سیبی، ارزش بالقوه مزبور در همان زمان تعیین می‌شود. از تلقیق این دو دسته اطلاعات، انگیزش نهایی مبتنی بر مشوق برای محرك بیرونی مزبور به دست می‌آید که به صورت رفتاری خاص و تجربه آگاهانه ظاهر پیدا می‌کند.

سائق‌ها و تعادل درونی

(یعنی تعادل درونی [هومئوستاز] فعالانه عمل می‌کند).

فرایندهای تنظیم تعادل درونی ممکن است روانی، تنکردن‌شناختی، یا ساختکاری (مکانیکی) باشند. یکی از فرایندهای تنظیم تعادل درونی که احتمالاً بیش از همه با آن آشایید، نه فرایندهای روانی، که یکی از وسایل ساده خانگی است: دمابان (ترموستات) که شوفاژ یا دستگاه تهویه را در خانه تنظیم می‌کند. دمابان طوری طراحی شده است که دما را معتدل نگه می‌دارد. وقتی دمابان خانه خود را روی دمای خاصی تنظیم می‌کنید، این دما هدف یا نقطه تنظیم^۳ دستگاه تعادلی می‌شود. یعنی مقداری که دستگاه تعادلی می‌کوشد آن را ثابت نگه دارد. در زمستان که دمای اتاق به کمتر از مقداری می‌رسد که شما تنظیم کرده‌اید، دمابان به کار می‌افتد: تفاوت میان دمای هدف و دمای واقعی اتاق باعث می‌شود که دمابان شوفاژ را روشن کند. در تابستان که دمای اتاق از نقطه تنظیم دمابان، بیشتر می‌شود، دمابان باعث روشن شدن دستگاه تهویه می‌شود. از دمابانی که هم به شوفاژ و هم به دستگاه تهویه وصل است، می‌توان برای ثابت نگه داشتن دمای اتاق در فصول مختلف استفاده کرد. فرایندهای تنکردن‌شناختی زیادی در بدن ما وجود دارند که مثل دمابان عمل می‌کنند. این فرایندها انگیزش‌هایی را تحریک می‌کنند که بدن به کمک آنها در وضع معتدلی می‌مانند.

زندگی ما به ثبات برخی چیزها بستگی دارد. اگر دمای مغز شما بیش از چند درجه تغییر کند، سریعاً هشیاری خود را از دست می‌دهید. اگر نسبت آب در بدن بیش از چند درصد تغییر کند، مغز و بدن از کار می‌افتد و در معرض خطر مرگ قرار می‌گیرد. تعادل میان حداکثرها و حداقل‌های تنکردن‌شناختی (فیزیولوژیک) به طناب بسیار نازکی می‌ماند که انسان و حیوان باید از آن عبور کنند. ما هم مثل ماشین‌های ظریف و دقیقاً تنظیم‌شده‌ای هستیم که تنها به شرط تعادل محیط داخلی می‌توانیم کار کنیم. ولی فوق ما با بیشتر ماشین‌ها در این است که طوری طراحی شده‌ایم که خودمان باید این تعادل را حفظ کنیم. حتی زمانی که دنیای خارج دستخوش تغییرهایی می‌شود، حالات درونی ما نسبتاً ثابت و پایدار می‌مانند.

بسیاری از انگیزش‌های اساسی در جهت حفظ این تعادل درونی عمل می‌کنند. برای آنکه محیط درونی ما در محدوده‌های باریک بقای تنکردن‌شناختی بماند، فرایندهای تنظیمی فعلی در ما وجود دارند که تعادل درونی^۱ (حفظ محیط داخلی ثابت) را حفظ می‌کنند. هومئوستاز یعنی چیزی را ثابت نگه داشتن (هومئو یعنی «یکسان») و استاز یعنی «ثابت» یا «ایستادن»). فرایند تنظیم تعادل درونی دستگاهی را به راه اندازد که برای حفظ حالتی ثابت

1- homeostasis

۲- homeostasis نقطه مقابل allostasis است. اولی تعادلی است، مثل آنکه با فعالیت بدنی دمای بدن بالا رود و آن گاه با تعریق، مجدد دمای آن به حال اول (نقطه تنظیم) برگردانده شود. دومی تعادلی پویاست، مثل آنکه بدن دچار کم‌آبی باشد و برای حفظ آب خود حجم ادرار را کم کند. در تعادل پویا نقطه تنظیم نیز تغییر می‌کند. م

دماه بدن و تعادل درونی

سرمای شدید نیز لذت‌بخش خواهد بود. اما اگر دمای درونی تان تعییر کند، درک شما نیز از وقایع بیرونی عوض می‌شود. به طور معمول وقتی احساس می‌کنید که بسیار سرد یا گرمتان شده است، دمای کلی بدنتان یکی دو درجه کم‌وزیاد می‌شود؛ اما مختصر تعییری در دمای مغز موجب تعییر در احساس شما می‌شود. تعییر دادن دما فقط در چند تا از نورون‌های هیپوپotalamus می‌تواند مغز را «گول بزنده» و فرد احساس کند که بسیار گرم یا سردش شده است. مثلاً سردکردن هیپوپotalamus موش، صرفاً با عبور دادن بی‌درد مایعی سرد از طریق لوله کوچکی که طی عمل جراحی در داخل آن کار گذاشته بودند، این انگیزه را در وی به وجود آورد که میله‌ای را فشار دهد تا لامپ داغی روشن شود و پوستش را گرم کند، درحالی که دمای کل بدنش کم نشده بود (Satinoff، ۲۰۰۵). در این حالت نورون‌های هیپوپotalamus به تعییری در دمای خود پی برده‌اند که متفاوت از نقطه تنظیم طبیعی آنها بوده است. بیشتر ما تعییر موقت نقطه تنظیم خود را احساس کرده‌ایم. بیماری می‌تواند به طور موقت نقاط تنظیمی مغز را تا چند درجه بالاتر از حد طبیعی آنها افزایش دهد. در نتیجه دمای «مطلوب» بالاتر خواهد رفت، تب عارض خواهد شد، و واکنش‌های تنکردن‌شناختی ای به کار می‌افتد که دمای بدن را بالا می‌برند. فرد لرز می‌کند و دمای بدنش تدریجاً به بالاتر از حد طبیعی می‌رسد. اما علی‌رغم این بالا رفتن دمای بدن، باز هم ممکن است فرد حتی در اتاق گرم احساس سرما کند تا جایی که سرانجام دمای تمام نورون‌های هیپوپotalamus وی به آن نقطه تنظیم افزایش یافته برسند.

تشنگی به عنوان فرایندی تعادلی

فرونشاندن تشنگی، فرایند تعادلی مهمی است. **تشنگی**، تظاهر روانی نیاز به آب است که برای بقا ضروری است. اما عطش ما به آب را چه چیزی تنظیم می‌کند؟

پس از مدتی بی‌آبی یا کار کردن در زیر آفتاب داغ، کم کم آب بدن از طریق تعییر، تنفس، یا ادرار کردن از دست می‌رود و ذخیره آبی بدن که بر دو نوع است، رو به تمام شدن می‌گذارد. اولين نوع ذخیره آبی بدن، آب موجود در داخل یاخته‌هاست. اين آب با ملکول‌های پروتئین، چربی، و کربوهیدرات که ساختمان و محتوای یاخته را تشکیل می‌دهند، مخلوط است. آب داخل یاخته‌های بدن را ذخیره درون یاخته‌ای می‌نامند. نوع دوم ذخیره آبی بدن، خارج از یاخته‌هاست. اين آب در خون و سایر مایعات بدن وجود دارد. کل آب ذخیره شده در خارج از یاخته‌های بدن را ذخیره برون‌یاخته‌ای می‌نامند.

اگر از دمای مغز شما 10°C کم شود، هشیاری خود را از دست خواهید داد. بدتر از آن اینکه اگر دمای مغز شما 10°C بیشتر از دمای طبیعی آن باشد، جان خود را از دست خواهید داد. با آنکه ممکن است هر کس در منطقه‌ای گرم یا سرد به سر برد، دمای مغزش در طیف محدودی به وسعت چند درجه سانتیگراد کاملاً حفظ می‌شود. آنچه باعث این ثبات می‌شود، دستگاه‌های تنظیم تعادل درونی اعم از تنکردن‌شناختی و روانی است.

واکنش‌های تنکردن‌شناختی نظریه تعییر و لرز از جمله دلایل ثبات دقیق دمای مغز شما هستند: بدن با تعییر و تبخیر عرق، خنک و با فعالیت عضلانی (لرز)، گرم می‌شود. به محض احساس گرمای ناراحت‌کننده، واکنش‌های روانی هم وارد عمل می‌شوند. در این حالت فرد دلش می‌خواهد لباسش را درآورد، نوشابه خنکی بنوشد، یا سایه‌سازی بیابد. اما چه چیزی موجب راه افتادن این واکنش‌های تنکردن‌شناختی و روانی می‌شود؟

اگر در آفتاب داغی به سر ببرید، به تدریج بدن‌تان داغ می‌شود. در مقابل، اگر مدت زیادی بدون لباس گرم در هوای سرد باشید، تمام بدن‌تان بسیار سرد و کم‌دم (هیپوترمیک) می‌شود. اما فقط مغز است که این تعییر دما را عملاً می‌فهمد. نورون‌های واقع در چندین جای خاص از مغز به‌ویژه نورون‌های واقع در ناحیه پیش‌بصری^۱ هیپوپotalamus (جلو هیپوپotalamus) در کف مغز، اساساً دمابان‌های عصبی مغزند (Satinoff، ۲۰۰۵). با تعییر دمای این نورون‌ها، کار آنها تعییر می‌کند. این نورون‌ها هم کار دماستج را انجام می‌دهند و هم کار نقطه تنظیم تعادل درونی را. وقتی دمای آنها از سطح معمول عدول می‌کند، سوخت و ساز آنها تعییر می‌کند و به این ترتیب الگوی فعالیت یا شلیک کردن^۲ آنها نیز عوض می‌شود. عوض شدن الگوی فعالیت این نورون‌ها، واکنش‌هایی تنکردن‌شناختی نظریه تعییر یا لرز را به راه می‌اندازد که به تصحیح دمای بدن فرد کمک می‌کنند. ضمناً این احساس آگاهانه را نیز در فرد به وجود می‌آورد که بدنش بیش از حد گرم یا سرد شده است. در نتیجه او دلش می‌خواهد لباسش را در آورد یا لباس بیشتری تنش کند و این نیز راه حلی رفتاری برای همان مشکل است.

وقتی بسیار گرمتان شده است، نسیمی خنک احساس خوبی در شما برمی‌انگیزد. به همین ترتیب، گرفتن حمام داغ به دنبال

1- hypothermic

2- preoptic

3- Satinoff

4- firing